

Česká ekonomika 2025: Otázky a odpovědi

7.1.2025 - | Svaz průmyslu a dopravy ČR

“Svaz průmyslu v roce 2024 dokázal prosadit novou Hospodářskou strategii a přispět k ní významným způsobem. Podařilo se prosadit pro firmy zasažené povodněmi celou řadu programů. Snížit původně stanovené poplatky energií, které byly pro český průmysl nepřijatelné. Úspěchem je, že se nám povedlo snížit, do jisté míry, v některých případech i byrokracii. Podařilo se nám zabránit ještě větším škodám ve stavebním řízení, než které nastaly,” hodnotí uplynulý rok Jan Rafaj, prezident Svazu průmyslu a dopravy ČR. Co bylo největší výzvou české ekonomiky v roce 2024? Rok 2024 se nesl ve znamení ekonomické nejistoty.

Největší výzvy představovaly rostoucí ceny energií, nedostatek kvalifikované pracovní síly a nepříznivé globální podmínky, včetně pomalého růstu v eurozóně a přetrvávajících geopolitických konfliktů. Průmysl, dlouhodobý tahoun české ekonomiky, čelil slabé poptávce a nízké investiční aktivitě. „Firmy v podzimních průzkumech, včetně šetření SP ČR a ČNB mezi nefinančními podniky, byly velmi opatrné až negativní ohledně vývoje zakázek a investic v nejbližších měsících,” doplňuje Bohuslav Čížek, hlavní ekonom Svazu průmyslu a dopravy ČR. Jaké byly hlavní překážky pro růst českého průmyslu? Vysoké ceny energií: Česká republika patří k zemím s jedněmi z nejvyšších cen energie pro energeticky náročné firmy v Evropě.

Nízká poptávka: Domácí i zahraniční zakázky stagnují, což komplikuje růst. Administrativní překážky: Například neúspěšná digitalizace stavebního řízení a náročná regulace brzdí rozvoj. Nedostatek inovací: Přestože průmysl produkuje polovinu investic do výzkumu a vývoje, nové regulace a administrativně náročné reportingové povinnosti či vyšší ceny energie v mezinárodním srovnání nepředstavují příznivé podmínky pro investice. Jak vypadá situace v zahraničí a jak ovlivňuje českou ekonomiku? Zahraniční situace není povzbudivá. Německo, hlavní obchodní partner ČR, má předpokládaný růst HDP pouze 0,6 %. Celá eurozóna se pohybuje na úrovni růstu kolem 1,1 %. Tyto nízké hodnoty ovlivňují české exportéry a průmyslové podniky, které jsou úzce propojené se zahraničními trhy.

Proč firmy váhají investovat? Nejistota ohledně budoucího vývoje ekonomiky Přetrvávající administrativní a regulační bariéry Nedostatek kvalifikovaných pracovníků, které brzdí dlouhodobé investiční plány Nedostatečná podpora aplikovaného výzkumu (např. firmy se obávají využívat daňové odpočty na výzkum a vývoj) Může být rok 2025 rokem obratu? Prostor pro růst české ekonomiky v příštím roce tu je, avšak naplnění tohoto potenciálu nebude snadné. Náš poslední odhad počítá s růstem reálného HDP o 2,7 %, ale už nyní je zřejmé, že dosažení této hodnoty bude velkou výzvou. „Prostor pro růst české ekonomiky v příštím roce existuje. Poslední náš odhad pracoval s možností růstu reálného HDP ve výši 2,7 %. Již nyní je ale jasné, že tuto predikci nebude snadné naplnit a převažují rizika směrem dolů. Podobně na tom je i Evropa jako celek či německá ekonomika, kde výhledy jsou sice růstové, ale byly v posledních měsících korigované směrem dolů.

Pro Evropu či Německo jsou odhady růstu navíc ještě slabší než pro naši ekonomiku (dle podzimní predikce BE je odhadován růst reálného HDP v roce 2025 pro EU27 ve výši 1,3 %, eurozónu 1,1 % a pro Německo 0,6 %),“ shrnuje odhad vývoje příštího roku Bohuslav Čížek, hlavní ekonom Svazu průmyslu a dopravy ČR. Jaké budou hlavní výzvy pro rok 2025? “Prvním důležitým úkolem je výstavba jádra. Potřebujeme zajistit, aby české firmy měly kvalitativní zapojení do celé zakázky, protože je to zakázka století. Dále potřebujeme, aby česká vláda podpořila inovace, tzn., abychom dokončili diskuzi o atraktivních daňových odpočtech, měli kvalitní lidi tam, kde se má rozhodovat, měli jsme dostatek prostředků na aplikovaný výzkum. Potřebujeme otevřít diskuzi ohledně

dosažitelného Green Dealu, tak abychom měli reálné cíle a ne cíle, které snižují konkurenceschopnost Evropy. Budeme podporovat startupovou scénu, s kterou jsme navázali úžasný kontakt v roce 2024.

A čeká nás celá řada exportních misí, na které budeme brát úspěšné české firmy do celého světa,” vyjmenovává hlavní úkoly Jan Rafaj, prezident Svazu průmyslu a dopravy ČR. Energetická nezávislost a výstavba jaderných zdrojů. Jednou z nejvýznamnějších výzev bude dokončení projektů v oblasti energetiky, zejména výstavby jaderných zdrojů. Je nezbytné, aby české firmy hrály významnou roli v tomto „projektu století“. Zapojení domácích firem zajistí nejen ekonomické přínosy, ale i posílení strategické nezávislosti České republiky. Podpora inovací a technologického rozvoje. Česká vláda musí urychlit kroky k podpoře inovací, včetně dokončení diskuse o daňových odpočtech a navýšení prostředků na aplikovaný výzkum. Velký důraz bude kladen na implementaci zákona o umělé inteligenci, který zásadně ovlivní možnosti českých podniků využívat a integrovat AI technologie do svých obchodních modelů. Realistická debata o Green Dealu. Evropská klimatická politika zůstává klíčovým tématem.

Česko musí prosazovat realistické a dosažitelné cíle v rámci Green Dealu, které nebudou oslabovat konkurenceschopnost českých firem a celé Evropy. Podpora exportu a mezinárodní spolupráce. Důležité bude posílení nástrojů, jako je Fond Ukrajina, zjednodušení vízového styku se Spojenými státy v rámci programu Global Entry a lepší využití programu EU Global Gateway. Modernizace pracovního práva a vzdělávání. Další klíčovou oblastí je modernizace trhu práce, který bude reagovat na potřeby ekonomiky. Jako Svaz budeme nadále usilovat, aby změny v úpravě pracovního práva přispívaly k flexibilitě právní úpravy, transpozice směrnic byly realizovány racionálně a nezvyšovaly administrativní zátěž.

Pro zabezpečení odpovídajícího počtu zaměstnanců v požadované struktuře ve prospěch našich firem budeme prosazovat ukotvení duální větve vzdělávání a reformu vysokoškolského vzdělávání s jasným cílem – zastavit pokles absolventů v tzv. STEM oborech, podporovat opatření politiky zaměstnanosti, ať už aktivní, v podobě rekvalifikací, nebo pasivní, v nastavení dávkových systémů, které povedou ke zvýšení zaměstnanosti. Budeme rovněž usilovat o přijetí nové cizinecké legislativy, která umožní snazší a cílené doplnění tuzemských pracovníků ze zahraničních zdrojů. Digitalizace a silnější postavení v EU. Na evropské úrovni bude klíčové, aby Česko hrálo aktivní roli, zejména v digitálních otázkách. Vláda by měla důrazně prosazovat české zájmy při implementaci evropských směrnic, aby tyto právní předpisy byly racionální, aplikovatelné a neohrožovaly naši konkurenceschopnost. Jaký předpokládáte vývoj HDP, inflace a mezd v roce 2025? Pro rok 2025 předpokládáme růst HDP na 2,7 %.

Patrná je stabilizace inflace, pro rok 2024 se očekává ve výši 2,5 %, pro příští pak 2,2 %. Inflaci drží na uzdě i oslabená poptávka, která firmám brání promítat vyšší vstupní náklady do cen. Reálné mzdy by měly v roce 2025 dále růst. Mimo to, minimální mzda, stanovená poprvé dle tzv. valorizačního mechanismu, se v roce 2025 zvýší na 20 800 Kč, což představuje meziroční nárůst o 10,1 %. Tento vývoj zvyšuje kupní sílu domácností, ale současně zvyšuje náklady pro firmy. Co může být motorem růstu v roce 2025? Spotřeba domácností : Růst reálných mezd by mohl podpořit vyšší výdaje domácností. Investice : Rozvoj infrastruktury, efektivní čerpání prostředků z EU, digitalizace a energetické projekty mohou přinést oživení. Snižování úrokových sazeb. Pro rok 2025 jsme připravili také makroekonomickou predikci, a to jak stručnou verzi tak i její rozsáhlou verzi. Co považuje byznys za své priority v EU jsme sepsali zde .

<https://www.spcr.cz/pro-media/tiskove-zpravy/17081-ceska-ekonomika-2025-otazky-a-odpovedi>